

УДК 341.18

МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ

Івчук Ю. Ю., Івчук К.І., Примак Ю.О.

MEDIATION AS A WAY OF SOLVING INTERNATIONAL DISPUTES

Ivchuk Yu.Yu., Ivchuk K.I., Primak Yu.O.

У статті визначено поняття та походження медіації як способу мирного вирішення публічного міжнародного спору. Авторами висвітлені питання міжнародно-правової регламентації процедури медіації, умови її реалізації, а також чинники, які впливають на ефективне застосування медіації. У науковій роботі розкрито значення основних принципів здійснення медіації, а також визначено роль держав та міжнародних організацій у процесі вирішення конфліктів.

Ключові слова: мирні засоби вирішення міжнародних спорів, міжнародна медіація, посередництво, міжнародний спір, багатостороння медіація, переговори.

Постановка проблеми. Гіркий досвід двох світових війн змусив людство переглянути питання ефективності вирішення міжнародного конфлікту силовим шляхом. Сьогодні міжнародна спільнота наголошує на тому, що застосування мирних засобів вирішення спорів – це обов'язок, а не можливість. Однак із проголошенням у Статуті ООН принципу мирного вирішення міжнародних спорів збройні конфлікти (як між державами, так і внутрішньодержавні) не зникли. Війна у Сирії, ізраїльсько-палестинський конфлікт, громадянська війна у Південному Судані, конфлікт між Індією та Пакистаном, агресія Росії проти України на Сході та у Криму – лише деякі з понад сорока десятків прикладів збройних конфліктів у ХХІ столітті. З огляду на це питання ефективного застосування мирних засобів вирішення спорів залишається актуальним. Серед таких засобів варто виокремити процедуру медіації, яка, попри широке застосування у сфері приватноправових відносин, закріпилася і на міжнародно-публічній арені. Однак

проблемним залишається питання визнання медіації як способу вирішення конфліктів між державами на міжнародному рівні, критеріїв її ефективності та наявності чіткої правової регламентації у нормах міжнародного права.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці утвердження та розвитку міжнародної медіації у світі присвячені праці багатьох зарубіжних науковців, серед яких, зокрема Вуківіч С., Сіск Т., Берхович Д., Бемелт Т. Питання вирішення міжнародних конфліктів шляхом медіації недостатньо висвітлене у працях вітчизняних вчених. Незважаючи на це, вагомий внесок у наукове дослідження даного питання було зроблено Антоною О.А., Миколаєнко Я.Ю., Поліщук М.Я., Маляренко В.Т., Подковенко Т. та ін.

Метою дослідження є визначення поняття та походження медіації як засобу вирішення міжнародного конфлікту мирним шляхом, а також аналіз її застосування та регламентації у міжнародній практиці.

Виклад основного матеріалу дослідження. У світі існує безліч шляхів розв'язання спорів, серед яких найпоширенішою є судова процедура, але не дивлячись на свої переваги, рішення суду не завжди задовольняє сторони, оскільки не враховує інтереси обох учасників конфлікту. Альтернативним шляхом є медіація, яку вважають доволі давнім способом вирішення конфліктів, завдяки якому у вигравшій залишаються обидві сторони. Своїм корінням медіація сягає ще доби конфуціанства у Стародавньому Китаї. Про медіацію у її первісних формах реалізації згадується і в історії Стародавньої Греції. Зокрема, у Греції існував такий важливий суспільно-правовий інститут, як прохенетас, що походить від слова «гостинність». Під ним розумілося звернення до посередника з метою встановлення і підтримки зв'язків, ведення переговорів та взаємодії між окремими громадянами, сім'ями, родами, племенами і навіть містами-державами. Такий посередник іменувався прохенетас. Це була здатна до конструктивного спілкування та наділена здоровим глуздом людина, яка була довіреною особою для встановлення або підтримання дружніх відносин та користувалася гостинністю, привілеями, шаную і повагою у сім'ї, роді, державі. Ця людина в силу звичаю несла обов'язки як перед довірцем, так і перед приймаючою стороною. Посередник повинен був піклуватися про інтереси обох сторін і всіляко сприяти їх здійсненню. Досягти цього прохенетас міг тільки за допомогою сприяння узгодженню інтересів і досягнення угод між тим, хто його направив, і приймаючою стороною [1].

Вперше на міжнародному рівні медіація як інститут вирішення міжнародних спорів між державами була закріплена у Паризькій Декларації 1856 року, в якій була визначена можливість врегулювання морських суперечок між державами-учасницями

шляхом медіації. Через півстоліття право нейтральних держав діяти в якості медіаторів було визнано на Другій Гаазькій конференції 1907 року. Згодом дане право було підтверджено і Пактом Ліги Націй 1920 року.

Статут ООН сьогодні визнає медіацію як пріоритетний засіб вирішення спорів. Статтею 33 Статуту ООН передбачено, що «сторони, які беруть участь в будь-якій суперечці, продовження якого могло б загрожувати підтримці міжнародного миру і безпеки, повинні перш за все намагатися вирішити суперечку шляхом переговорів, обстеження, посередництва, примирення, арбітражу, судового розгляду, звернення до регіональних органів або угод або іншими мирними засобами за своїм вибором» [2]. Пріоритетність медіації пов'язана також з простотою та невисокою вартістю такої процедури. З огляду на низьку вартість в період з 1946 по 2000 рік словесні дії представляли основну частину (майже 44%) всіх сторонніх дій. Останні три типи - судові процеси (наприклад, арбітраж або використання військових трибуналів), адміністративна допомога (наприклад, гуманітарна допомога, нагляд і моніторинг виборів і військове втручання (наприклад, військове спостереження, підтримання миру і моніторингу демобілізації) склали невелику частину сторонньої діяльності. Зважаючи на необхідність використання великої кількості фінансових та людських ресурсів, останні три форми разом склали близько 16% всієї діяльності управління конфліктами [3].

Науковці сучасності по-різному надають загальнотеоретичне визначення концепту «медіації». На думку М. Поліщук «медіацією є альтернативний спосіб вирішення спору, за умовами якого сторони на добровільних засадах беруть участь у переговорах і, за допомогою незалежної та кваліфікованої третьої сторони (медіатора), намагаються досягнути консенсусу та вирішити власний

спір з урахуванням інтересів кожної з них [4]. На думку К. Ковач, американської дослідниці у сфері альтернативного вирішення спорів, медіація є процесом, в якому нейтральна третя сторона (сторони) виступає основою для полегшення вирішення спору між сторонами конфлікту [5]. Я. Миколаєнко визначає поняття медіації як «процес переговорів, коли до вирішення спірного питання залучається нейтральна третя сторона – медіатор (посередник), яка веде цей переговорний процес, вислуховує аргументацію сторін щодо суті спору і активно допомагає сторонам зрозуміти свої інтереси, оцінити можливість компромісів і самостійно прийняти рішення, що задовольнить усіх учасників переговорів» [6].

Якщо розглядати медіацію у більш вузькому значенні як інститут врегулювання міжнародних конфліктів, то вона, на думку О. Антонюк «по суті є формою міжнародних переговорів, але на більш широкій основі, за участю третьої сторони» [7, с. 348]. При цьому, на відміну від посередництва у приватноправових відносинах, основними функціями міжнародної публічної медіації є не тільки збереження дружніх відносин між державами, а й сприяння миру та запобігання війні в цілому. Вукович вважає, що медіація є «допоміжними переговорами», в яких зовнішній учасник вступає у миротворчий процес, щоб вплинути і змінити характер попередніх стосунків між конфліктуючими сторонами [8, с. 10-11]. Натомість Беркович під посередництвом розуміє «процес управління конфліктом, який пов'язаний, однак водночас відмінний від переговорів, за якого конфліктуючі сторони звертаються за допомогою або приймають пропозицію допомоги з боку посередника для того, щоб змінити своє сприйняття та поведінку у певній ситуації, не звертаючись при цьому до фізичної сили або сили закону» [9, с. 290]. Варто погодитись з автором щодо

недоречності ототожнення таких засобів вирішення міжнародного спору як посередництво та переговори. Медіація є самостійним засобом вирішення конфлікту, оскільки має низку особливостей, серед яких, зокрема, такі:

- 1) посередник є окремим самостійним суб'єктом, незалежним від сторін;
- 2) довгостроковий характер конфлікту;
- 3) конфліктуючі сторони не здатні самостійно прийти до консенсусу, оскільки спір зайшов у глухий кут.

На нашу думку, медіація може бути визначена як наступний, після переговорів, етап врегулювання конфлікту у випадку його неможливого вирішення шляхом проведення переговорів. Загалом, посередницькі зусилля часто слідують за іншими діями щодо врегулювання конфліктів, включаючи попередні спроби посередництва. Проте, оскільки словесні вирази також включають пропозиції третіх сторін для посередництва в суперечці, посередництво і усні стратегії доповнюють один одного частіше за все [10]. Посередники схильні повторно використовувати менш вартісні методи вирішення конфлікту: більш ніж у 50% випадків посередницькі зусилля супроводжувалися усними діями, за допомогою яких насильство було засуджено, а сторони були покликані досягти припинення вогню. Посередники були більш неохочими вдаватися до дорогих стратегій, таких як економічні санкції або військове втручання [11].

У процесі здійснення посередництва медіатор повинен володіти довірою сторін для ефективного вирішення конфлікту. Довіра є ключовим елементом посередництва та може бути визначена як «стан, за якого конфліктуючі сторони вважають, що: 1) пропозиція посередника є правдоподібною (тобто медіатор не обманує сторони та/або не введений в оману супротивником); 2) посередник здатний

надати пропозицію [12, с. 69; 13]. Заради отримання довіри з боку сторін, медіатор:

- 1) повинен мати відповідний інтерес у виконанні обіцянки;
- 2) повинен бути готовий у випадку необхідності застосувати примусові заходи (до того, хто порушує домовленість);
- 3) бути здатним сигналізувати вирішення [8, с. 14].

Окрім цього, на думку деяких вчених ефективність вирішення спору також залежить і від здатності медіатора до «жорсткої гри». Зокрема, Т. Сіск розуміє під даним поняттям «надання чітко визначених стимулів і санкцій проти сторін, сприяння дипломатичній послідовності через підтримання зв'язку та обміну відповідною інформацією і, при необхідності, виступ в якості гаранта на етапі реалізації стимулів та санкцій» [14, с. 53].

Головними медіаторами у процесі вирішення міжнародних конфліктів виступають держави та міжнародні організації. Найчастіше участь тієї чи іншої держави в ролі медіатора залежить від політичного або економічного становища такої держави, які обумовлюють можливість впливу на конфліктуючі країни. Яскравим прикладом посередницького впливу держав на конфліктуючі сторони є участь США та СРСР у врегулюванні намібійського питання у 1980-х роках, сторонами у якому були Ангола, ПАР та Куба.

Ключовими міжнародними організаціями, які виступають медіаторами є ООН та ОБСЄ. В більшості випадків їм вдається вирішити спори, проте є і такі ситуації, коли їх діяльність не досягає поставленої мети, прикладом чого може бути участь ООН як посередника в суперечках між Ізраїлем і Палестиною в 1948 р щодо приналежності території, адже даний спір і досі не знайшов свого врегулювання.

Від імені ООН посередницькі техніки при вирішенні конфліктів застосовуються спеціальними представниками, радниками, Комісією ООН з питань миротворення, спеціальними комісіями тощо. Зокрема, у 1948 році для вирішення конфлікту між Індією та Пакистаном щодо належності території, резолюцією Ради Безпеки ООН була створена спеціальна комісія, однією з покладених на неї функцій було здійснення «будь-якого посередницького впливу, який би міг усунути труднощі» [15].

Відповідно до Розділу V Заключного акту ОБСЄ держави-учасниці повинні використовувати медіацію задля мирного вирішення спорів [16]. Для вирішення кризових ситуацій в рамках діяльності ОБСЄ створюються спеціальні цільові групи та місії, які реалізують свою посередницьку функцію як у ході безпосередніх переговорів, так і в порядку човникової медіації. Формат човникової медіації передбачає ведення медіатором переговорів з кожною стороною конфлікту по черзі у випадку, якщо сторони відмовляються вступати у безпосередній діалог.

У міжнародній практиці цікавим є досвід здійснення багатосторонньої медіації, під якою варто розуміти «послідовну синхронну участь більш ніж однієї зовнішньої сили у врегулюванні спору» [8, с. 39]. На відміну від звичайного посередництва багатостороння медіація має такі переваги:

- 1) більш широке коло посередників обумовлює більшу кількість ресурсів та можливостей для вирішення спору;
- 2) генерує меншу частку фінансового тягаря і політичних ризиків, пов'язаних з посередництвом [17, с. 702; 18, с. 108];
- 3) підвищує легітимність процедури у зв'язку зі збільшенням числа посередників [8, с. 40].

Однак негативним залишається ризик можливої політичної конкуренції

посередників між собою в процесі здійснення медіації. Б. Джонс слушно зазначає, що «процес медіації може бути ефективним тільки в разі, якщо ці посередники спочатку зможуть досягнути згоди між собою щодо розподілу пріоритетів та обов'язків посередництва» [19].

Для того, щоб рішення медіатора задовольняло обидві сторони, процес його прийняття повинен ґрунтуватися на таких принципах:

- вільне волевиявлення сторін;
- конфіденційність;
- нейтральність;
- рівноправність.

Принцип *вільного волевиявлення* означає, що при вирішенні спору в порядку медіації сторони мають діяти відповідно до своїх переконань і інтересів та не піддаватися будь-яким спробам зовнішнього примусу.

Конфіденційність передбачає, що будь-яка інформація, отримана під час вирішення спору не підлягає розголошенню. Це обумовлено тим, що розголошення конфіденційної інформації може мати наслідком її використання проти сторін процесу примирення. Лише за умови нерозголошення отриманої інформації, сторони можуть розраховувати на взаємну відкритість. Як зазначає Я.Ю. Миколаєнко, «ведення розгляду конфіденційно має вирішальне значення в тому сенсі, що він дає сторонам деякий час на роздуми і безперешкодне споглядання питання у спробі знайти найправильніший вихід у вирішенні суперечки. Конфіденційність також захищає сторони від спекуляцій ЗМІ і запобігає егоїстичним намірам зацікавлених сторін, які можуть викликати перешкоди в процесі медіації» [6].

Нейтральність полягає у неупередженості і безсторонності медіатора, адже лише за відсутності особистого інтересу, можливе об'єктивне вирішення

конфлікту. Метою діяльності медіатора повинно бути виключно досягнення взаєморозуміння між сторонами. Прикладом протилежного є посередництво США у вирішенні конфлікту між Єгиптом та Ізраїлем у 1970 році. По суті, враховуючи стан холодної війни, участь США була обумовлена розгортанням військової сили СРСР на території Єгипту, тобто наявністю власного інтересу у варіантах вирішення збройного конфлікту, що суперечило принципам медіації.

Упереджений медіатор не зможе справедливо сприяти вирішенню конфлікту. Під його діяльністю потрібно розуміти саме сприяння, а не вирішення, яке може ґрунтуватися на своїх вигодах.

Під *рівністю сторін* розуміють відсутність привілеїв та обмежень сторін. При участі конфліктуючих держав у медіаційному процесі, їх членство у певних міжнародних організаціях, політичне чи економічне становище не повинно бути тим фактором, який може вплинути на прийняття рішення [20].

Окрім вищезазначених принципів у ході врегулювання конфлікту, сторони повинні «керуватися принципами міжнародного права, керівними установками та протоколами, властивими безпосереднім переговорам, як ключової складової інституту міжнародної публічної медіації» [7].

Варто звернути увагу на важливість співробітництва та координації сторін у ході здійснення посередництва. З приводу ефективності співробітництва Вукович зазначає, що «здійснюючи обмін інформацією щодо своїх інтересів та вимог, сторони переглядають свої протиріччя та прагнуть до досягнення поставлених цілей. Досягнення спільних завдань вимагає від сторін відмови від своїх максималістських цілей та формулювання рішення на основі компромісу, який несе вигоди для всіх» [8,

с. 47]. Стосовно необхідності застосування координаційних дій Рада Європейського Союзу у Концепції щодо зміцнення посередництва 2009 року наголошує, що успіх антикризового управління ЄС залежить від «ефективної координації як серед усіх органів ЄС (в тому числі Верховного представника, Президіуму, Європейської комісії, спеціальних представників ЄС, делегацій Європейської комісії), так і серед міжнародних партнерів ЄС, (зокрема ООН, ОБСЄ та окремих держав), яка у свою чергу дозволить гарантувати швидку реакцію ЄС на ситуацію, що змінюється [21].

На думку Л. Махашвілі, успіх посередництва також сильно залежить від інших події на міжнародній арені, будь то ситуаційний фактор, особистісний/рольовий фактор, мотиваційний фактор або щось ще. Всі ці обставини, на думку науковця, можуть бути об'єднані в такі групи:

- по-перше, події на системному рівні, викликані основними політичними, соціальними, економічними та/або природними явищами, які можуть сильно вплинути на стратегічні пріоритети сторін і спонукати їх переглянути керівні принципи їх зовнішньої політики;

- по-друге, трагічні природні або техногенні процеси, виникнення яких може мати аналогічні наслідки і може підштовхнути посередників змінити свої стратегії в управлінні конфліктами;

- по третє, зміна політичного керівництва, що може також створити можливості для управління конфліктами, оскільки новий лідер або еліта можуть бути більш схильні до компромісу, вважаючи, що це дасть більше переваг, ніж попередні руйнівні стратегії [22, с. 25].

Важливі уроки, що можуть бути отримані з уже накопиченого досвіду проведення медіацій міжнародних конфліктів, як міжнародних, так і внутрішніх, зводяться до наступного:

1) можливість медіаційного втручання та момент ініціативи медіації (попередження гострої стадії конфлікту та відчуття нагальності);

2) врахування особливостей статусу сторін спору (проблема визнання, як центральний елемент сучасних внутрішніх конфліктів, що загрожують світовому миру та безпеці);

3) кандидатура ключового медіатора (включаючи координацію медіаційних зусиль);

4) спектр можливостей медіаторів (взаємозв'язок між медіацією та миротворчою діяльністю);

5) забезпечення виконання мирних угод, досягнутих в процесі медіації [7, с. 349].

Висновки. Враховуючи вищезазначене можна зробити висновок, що не дивлячись на тонкощі тлумачення поняття медіації, загальноприйнятим є визначення її як альтернативного способу вирішення спору шляхом залучення третьої сторони (посередника) з метою ефективного вирішення конфлікту. Значення медіації у врегулюванні міжнародних спорів важко недооцінити, адже саме завдяки цьому інституту можна уникнути руйнівних наслідків збройних конфліктів та будь-якої іншої агресії, що існує сьогодні в XXI столітті. Медіація існує вже не одне тисячоліття і не зникає, лише поширюється та закріплюється, що обумовлено її ефективністю, низькою вартістю та простотою процедури. Результативність процедури міжнародної медіації напряму залежить від 1) особи медіатора, 2) характеру міжнародного конфлікту, 3) рівня співробітництва та координації сторін, а також 4) інших чинників, серед яких, зокрема, політичні, соціальні, економічні, природні та техногенні процеси тощо. На меті діяльності великої кількості міжнародних організацій стоїть саме забезпечення миру і безпеки існування

кожної держави, в той час як медіація є універсальним способом, за умови якісного використання якого мирне співіснування може бути гарантоване.

Література:

1. Давыденко Д.Л. Примирительные процедуры и арбитраж в Древней Греции / Д. Л. Давыденко // Третейский суд. - 2010. - № 5. - С. 23-26.

2. Статут Організації Об'єднаних Націй: від 26 червня 1946 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

3. Derrick V. Frazier & William J. Dixon. Third-Party Intermediaries and Negotiated Settlements, 1946–2000//International interactions: Empirical and Theoretical Research in International Relations, 2006. – Vol. 32. – pp. 385-408.

4. Поліщук М.Я. Поняття медіації як альтернативного методу вирішення спорів / Держава і право. - 2014. - № 65. - С. 134-139.

5. Kovach K. Mediation. Principles and Practice. Third edition / Kovach K. – Saint Paul, 2004. – P. 15.

6. Миколаєнко Я.Ю. Медіація як ефективний засіб вирішення міжнародних конфліктів // Наше право. -№3. – 2015. - С.184-188.

7. Антонюк О.А. Міжнародна публічна медіація : у пошуках максимальної ефективності/Часопис Київського університету права. - 2015. - №2. - С. 348-354.

8. Vuković, S. (2016). International Multiparty Mediation and Conflict Management: Challenges of Cooperation and Coordination. London: Routledge.

9. Bercovitch, J. (2006). Mediation Success or Failure: A Search For the Elusive Criteria. *Cardozo Journal of Conflict Resolution*, 7, pp. 289-302.

10. J. Michael Greig & Paul F. Diehl. *International Mediation*//Cambridge: Polity Press. - 224 pp.

11. Дараганова Н. В. Медіація як один із альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів / Н. В. Дараганова // Юрид. наука. – 2011. – №6. – С. 77–83.

12. Maoz, Z. & Terris, L. G. (2009). «Credibility and Strategy in International Mediation». In Bercovitch J. & Gartner, S. S.

(eds.). *International Conflict Management: New Approaches and Findings*, London: Routledge, pp. 69–95.

13. Kydd, A. (2006). When can mediators build trust? *The American Political Science Review*, 100 (3), pp. 449-462.

14. Sisk, T. (2009). *International Mediation in Civil Wars – Bargaining with bullets*. New York: Routledge.

15. Резолюція Ради Безпеки ООН від 20 січня 1948 року. URL: [https://undocs.org/ru/S/RES/39\(1948\)](https://undocs.org/ru/S/RES/39(1948))

16. Заключний акт ОБСЄ від 1 серпня 1975 року. URL: <https://www.osce.org/helsinki-final-act>

17. Böhmelt, T. (2012). Why Many Cooks if They Can Spoil the Broth? *The Determinants of Multiparty Mediation*. *Journal of Peace Research*, 49(5), pp. 701–715.

18. Böhmelt, T. (2011). *International Mediation Interaction: Synergy, Conflict, Effectiveness*. Wiesbaden: VS Verlag.

19. Jones, B. D. (2002). «Challenges of Strategic Coordination». In: Stedman, S. J., Rothchild, D. & Cousens, E. M. (eds.). *Ending Civil Wars: The Implementation of Peace Agreements*. Boulder: Lynne Rienner, pp. 89-116.

20. Стеценко О. А. Медіація: її поняття, принципи та придатність для публічних спорів / Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – № 2. – 2012. – С. 159–162.

21. Council of the European Union. *Concept on Strengthening EU Mediation and Dialogue Capacities*. Retrieved on 11 August 2016. URL: www.eeas.europa.eu.

22. Makhshvili I. Conflict management, international mediation and the European Union // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2016. - № 1(44/45). – С. 22-29.

References:

1. Davyidenko D.L. Primiritelnyie protsedury i arbitrazh v Drevney Gretsii / D. L. Davyidenko // Treteyskiysud. - 2010. - # 5. - S. 23-26.

2.. StatutOrhanizatsiiOb'iednanykhNatsii: vid 26 chervnia 1946 roku. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010.

3. Derrick V. Frazier & William J. Dixon. Third-Party Intermediaries and Negotiated Settlements, 1946–2000 // International Interactions: Empirical and Theoretical Research in International Relations, 2006. – Vol.32. – pp. 385-408.
4. Polishchuk M.Ia. Poniattia mediatsii yak alternatyvnoho metodu vyrishennia sporiv / Derzhava i pravo. - 2014. - № 65. - S.134-139.
5. Kovach K. Mediation. Principles and Practice. Third edition / Kovach K. – Saint Paul, 2004. – P. 15.
6. Mykolaienko Ya.Iu. Mediatsiia yak efektyvnyi zasib vyrishennia mizhnarodnykh konfliktiv / Nashe pravo. -№3. – 2015. - C.184-188.
7. Antoniuk O.A. Mizhnarodna publichna mediatsiia : u poshukakh maksimalnoi efektyvnosti/Chasopys Kyivskoho universytetu prava. - 2015. - №2. - S.348-354.
8. Vuković, S. (2016). International Multiparty Mediation and Conflict Management: Challenges of Cooperation and Coordination. London: Routledge.
9. Bercovitch, J. (2006). Mediation Success or Failure: A Search For the Elusive Criteria. Cardozo Journal of Conflict Resolution, 7, pp. 289-302.
10. J. Michael Greig & Paul F. Diehl. International Mediation//Cambridge: Polity Press. - 224 pp.
11. Darahanova N. V. (2011) Mediatsiia yak odyin iz alternatyvnykh sposobiv vyrishennia individualnykh trudovykh sporiv [Mediation as one of the alternative methods of resolving individual labor disputes] Yurydychna nauka, – Legal science, 6, 77–83
12. Maoz, Z. & Terris, L. G. (2009). «Credibility and Strategy in International Mediation». In Bercovitch J. & Gartner, S. S. (eds.). International Conflict Management: New Approaches and Findings, Londond: Routledge, pp. 69–95.
13. Kydd, A. (2006). When can mediators build trust? The American Political Science Review, 100 (3), pp. 449-462.
14. Sisk, T. (2009). International Mediation in Civil Wars – Bargaining with bullets. New York: Routledge.
15. Rezoliutsiia Rady Bezpeky OON vid 20 sichnia 1948 roku. URL: [https://undocs.org/ru/S/RES/39\(1948\)](https://undocs.org/ru/S/RES/39(1948))
16. Zakliuchnyi akt OBSIe vid 1 serpnia 1975 roku. URL: <https://www.osce.org/helsinki-final-act>
17. Böhmelt, T. (2012). Why Many Cooks if They Can Spoil the Broth? The Determinants of Multiparty Mediation. Journal of Peace Research, 49(5), pp. 701–715.
18. Böhmelt, T. (2011). International Mediation Interaction: Synergy, Conflict, Effectiveness. Wiesbaden: VS Verlag.
19. Jones, B. D. (2002). «Challenges of Strategic Coordination». In: Stedman, S. J., Rothchild, D. & Cousens, E. M. (eds.). Ending Civil Wars: The Implementation of Peace Agreements. Boulder: Lynne Rienner, pp. 89-116.
20. Stetsenko O. A. Mediatsiia: yii poniattia, pryntsyipy ta prydatnist dlia publichnykh sporiv / Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. – № 2. – 2012. – S. 159–162.
21. Souncil of the European Union. Concept on Strengthening EU Mediation and Dialogue Capacities. Retrieved on 11 August 2016. URL: www.eas.europa.eu.
22. Makhshvili I. Conflict management, international mediation and the European Union// VisnykKyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka, 2016. - № 1(44/45). – S. 22-29.

Ивчук Ю. Ю., Ивчук Е. И., Примак Ю. О. Медиация, как способ решения международных конфликтов. – Статья.

В статье определено понятие и происхождение медиации как способа мирного решения публичного международного спора. Авторами освещены вопросы международно-правовой регламентации процедуры медиации, условия ее реализации, а также факторы, влияющие на эффективное применение медиации. В научной работе раскрыто значение основных принципов осуществления медиации, а также определена роль государств и международных организаций в процессе разрешения конфликтов.

Ключевые слова: мирные средства разрешения международных споров, международная медиация, посредничество, международный спор, многосторонняя медиация, переговоры.

Ivchuk Yu. Yu., Ivchuk K.I., Primak Yu. O. Mediation, as a way to solve international conflicts. - Article.

Conflicts are becoming a pressing issue for many societies and one of the constraints factors in the development of states. Therefore the use of peaceful means of resolving international conflicts today is necessary.

The article defines the concept and origin of mediation as a way of peaceful resolution of a public international dispute. The work outlines the peculiarities of mediation in comparison with the negotiations. The concept of multiparty mediation and its main advantages and disadvantages are defined. The authors cover the issues of international legal regulation of the mediation procedure, the conditions for its implementation, as well as the factors that influence the effective use of mediation. The scientific work reveals the importance of the basic principles of the implementation of mediation, as well as the role of states and international organizations in the process of resolving conflicts.

Key words: *peaceful means of resolving international disputes, international mediation, mediation, international dispute, multiparty mediation, negotiations.*

Авторська довідка:

Івчук Юлія Юріївна - доктор юридичних наук, професор кафедри правознавства, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Івчук Катерина - студентка Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Примак Юлія - студентка Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Стаття надійшла до редакції: 05.12.2018 р.

Рецензент: д.ю.н., О. А. Любчик.